

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

D 17
D 17 11-18-B

"Sloga raste male stvari, a ne sloga sve pokvari" Nar. Pod.

Predplatna s poštarnom stolj 2 for., a sejake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a sejake 50 novčića za pol godinu. Ivan Carevine više poštarnina. Gdje se najde najmanje 8 sejaka te su voljni, da im ih šaljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat čemo za 70 novčića na godinu slijednu. Novci se šalju kroz poštarsku Naknadnicu. Ime, prezime i najbliži Postu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vremje, neka to javi odpravljajući u otvorenom pismu, za koje će neplaća ulikova poštarnina, napisav izvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Poziv na predplatu.

Današnjim brojem pozdravljamo nože čestice čitatelje želećim sretom i bolje novo ljetu 1883. Kao što smo poslednji put spomenuli, prispijavaju nam sa mnogo strana priznanja no samo o potrebi i smjeru lista već nas se bodri, da poduzmemo shodno korake, da bude »Naša Sloga« mogla svakoga tjedna izlaziti, jer da to naš narod u Istri i kvarnerskih otočića zahtjeva. Mi smo tu misao već počeli ozbiljno pretrisavati te se nadamo, da ćemo svakako tečajem buduće godine moći toj želji zadovoljiti. U tu svrhu treba nam podpora od naroda, komu je ovaj list posvećen. Umoljavamo dakle sve dosadašnje predbrinjake, da svoju predplatu za dobe obnove, a sve naše dužnike sjećamo na njihovu dužnost prama našemu listu. Da pak uzmognemo povećati naš list, trsiti se je svim našim rodoljubom i prijateljom hrvatskoga naroda da saberišto više predplatnikah, jer tako će naš list prodreti u svaki zakutak, gdje je neobhodno potrebiti u dobi, kad ima naš narod u Istri stupiti na svoje noge.

Cijena ostaje, dok bude list izlazio dva puta na mjesec, 2 for., za težake 1 for. Gdje se 8 njih pod jednom poštrom nadje pak sa dogovore, da jum list svim pod jednim pasom šaljemo, slati ćemo ga i za samih 70 novčića po glavi. Novci se šalju »poštarskom načinicom« (vaglin postale - Postanweisung). Tko lista nedobije, neka nam javi otvorenim pismom napisav izvana »Reklamaciju«, za koju će neplaća poštarnine.

Uredništvo »Naše Sloga«.

Na mlado ljeto.

»Na mlado ljeto veselimo se« pjeva se danas kud god se hrvatski govor, pa bi tako i mi rado zapjevali i začeli, da se sav naš narod s nemim zajedno veseli na ovaj svečan dan, kad se i srećnoga i nesrećnoga grudi svakom nadom pune.

Nesretnik se nuda, da će mu nova godina bolju sreću doneti, a sretnik da će mu nova godina staru povećati ili barem uzdužati onakovo kakva ga kroz staru pratila, pa i jedan i drugi na današnji dan rado zapjeva: »na mlado ljeto veselimo se«. — Ali mi kao novinari, hoćemo li i mi da tako zapjevamo? Kad bi znali da su novom godinom prestala sve tužbe i jadikovke naše, kad bi znali da smo starom godinom zakopali sve jade i nevoje, koje je naš narod punitem ove naše novine na svet iznio, kad bi znali barem, da su one naše jadikovke bar ikoliko bile uvažene, pa da se je usliši njih odlučilo bar ikoliko poboljšati stanje našega na-

roda, kad bi napokon znali da smo već jednom prestali boriti se za pravo i svetinje, koje nam isti zakoni, po Nj. Veličanstvu potvrđeni, daju i osiguravaju, tad bi i mi, vjeruj na rode, rado s tobom u jedan glas zapjevali »na mlado ljeto veselimo se«. Al ovako, dok na našu žalost sve pri starom ostaje, dok nas nude, koje su se pred nejakoliko godinah u nas uzbudile, mjesto da se oživotvaraju, redom jedna za drugom ostavljaju, mi se neimamo, van jednomu veseliti. To jedno jest pak, da naš trud i naša borba, naše tužljike i judikovanja, oko su i ostala glas vapijućeg u pustinji kod onoga, komu su najprije bile namjenjene, ipak nisu ostala bez traga u narodu koji jih je čitao i tako upoznao sam sebe, svoje prijatelje i neprijatelje i svoje pravo stanje. U tom pogledu možemo s ponosom utvrditi, da se istarski hrvatski puk stao živo buditi, da se naroduna svjetlost ponosom kliče: »hrvatskog sam rođen«. Kako jo pak nemalu zaslugu stekao si u tom baš naš list, tako evo scionimo, da se ipak s toga gledišta možemo i mi na novo ljeto razveseliti!

Da, veselimo se narode hrvatski, ijer smo se bar donekle upoznali, obljudili, uvidili smo, da smo jedna krv, jedan rod, a novom godinom nadamo se da ćemo započeto djelo nastaviti, i barem u tom bez prestanka napredovati!

To je evo ona jedina jasna točka na obzoru budućnosti naše, sve drugo nam je u tminu, sve u magli, tako da nas gotovo srhi prolaze, kod same i pomislimo na sve što nam još budućnost žuhka doneti može!

S te samo strane možemo i mi veselinu sreću pozdraviti novu godinu, mlado ljeto, al na žalost, kako rekosmo, sa nijedne druge! — Jer ako nam je dosad posao bio težak, ako smo se dosad borili sa neprijateljem jakim i nesmiljenim, odsad nam se je nadati još većim potežkoćam, još strašnijoj borbi, jer nam je protivnik daleko smeliji postao; on jo bo odlučio pokušati i jadnju sreću, nobi li mu već jednom sa rukom pošlo, slomiti nam i ono malo životne snage, koja se u nas od mala pojavila. Protivnik nam neštaje naših narodnih svetinja, on kani zadužiti nam jezik i čuvenstvo narodnosti te nas tako kao narodnost izbrisati sa lica ove sironašne ali lepe naš hrvatske Istre.

Tko je pozorno čitao »Našu Slogu«, osobito u drugoj polovici ovog godišnjeg razdoblja, mogao se još sam osvjeđiti, da ovako pišući nimalo neprotjeravamo. Neprijatelj, koji nam je glavi radi, poduprt sa svim stranah, u najnovije doba odlučio je pod njega dostojnom devizom »il fino giustifica i mezzic« i zadnje pokušati,

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.
UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se

Tip. F. Hala, Via Torreata N. 1703-2.

Plama se šalju platjene poštarine. Vlesti, dopisi i drugi spisi stampaju se li u cijelosti li u izvadku, halimo prama svojoj vrijednosti i smjeru ovoga Lista. Nepotpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadanja i članci autorske stvari nonalaze mjestu u ovom Listu. Prihvata se pismo tiskajući po 15 novčića, svaki redak. Oglaši se 8 redaka stoje 60 novčića, a svaki redak svišće 15 novčića; ili u slučaju otkrivanja po što se pogode oglasan i odpravnici. Dopisi se nevraćaju. Uredništvo i odpravnici biti će do vicka zahvalno onim, koji su nastojali i nastoje, da se ta društva ustrajaju i šire.

Mi nismo nakani danas govoriti o razini tih društva, već ćemo samo koju prosboriti o novoj ustanovi, koju naša vlada uvadja mladim ljetom i po kojoj će moći i radnik u gradu i kmet na solu sačhraniti svoj težko steceni novac za dan, kad ga bude najviše trebao:

Dok jih zločin i pokvarenost svrše na pijačstvo i razsipnost, čovječanstvo jih puti na Štednju i predviđnost; kaže njim, da golo usanje u božju providost nije dosta, već je i do njih, da štograd svoga primičuju; usadiju njima u pamet, da je svatko svoje sreće kovač. Jao si ga njima, ako se oglase!

Ta ustanova, za koju je Šteta, da jo nije dosada bilo, jest poštarska Štedionica.

Pri su ju zamislili praktični Englez. Oni uživaju blagodati ove ustanove već od godine 1861. Premda u Englezkoj ima sile božje običnih Štedionica ipak koncem 1876 godine, dakle nakon 15 godina što su bile uvedene poštarske Štedionice, obstajalo je ovih do 5450. Iste godine uplaćeno je u te Štedionice na poštah do 100 milijunih forintih a izplaćeno do 86 milijunah.

Uvidiv veliku korist ovakvih Štedionica uvelo su jih redomice Belgija, Italija, Francuzka. U Italiji za prvi četiri mjeseca tokuće godine uložilo se na 1.786.820 knjizičnih 1000 milijuna talijanskih lireh (svaka talij. lira vredi naših 45 novčića).

Ova godine došao je i na nas red. Naši čitaoci znaju što su obične Štedionice; oni znaju, da obične Štedionice ne samo primaju novac na kamate (interes), nego ga i davaju, da one živu svaku o sebi, da nisu u nikakvoj svezi među sobom.

Usuprot poštarske Štedionice samo primaju novce na kamate a neposuđuju ga drugom, i one su sve u savezu jedna s drugom. Od ovakvog saveza svih Štedionica na poštah imati će uložitelj tu korist, da će moći n. pr. u Pulu dignuti novac uložen u Pazin ili u Lošinju, dočim se kod običnih Štedionica može novac dicit jedino u mjestu, gdje se je uložio.

Osim toga kod običnih Štedionica računaju se kamati od mjeseca do mjeseca ili od 3 do 3 mjeseca, a kod poštarskih Štedionica računaju se do onog dana, dokle je ležala glavica kod ovih, dakle ulaganac negubi nikada ni novčića od svojih kamatah,

Obće Štedionice na poštah.

Rokao je jedan veliki Francuz: najbolji način, kojim će pomoći siromaku jest, omogućiti mu, da netreba tvoje pomoći. Ovo pitanje, koje se s početka činilo nerješivim, riešio ga

a kod običnih mu je kadkakad izgubiti jedan ili dva mjeseca kamata.

Već od ovog mogu naši čitatelli uviditi veliku korist poštarskih štedionica, a da i negovorimo o drugih njihovih prednostih.

Koliko i koliko putah se je dogodilo, da kakvom nesrećom ili pravjerjenjem kojeg činovnika uložitelji kod običnih štedionica izgube i glavnici i kamate; kod poštarskih štedionica o gubitku nemaju biti ni govor, jer dok obstoji država obstoji i glavnica sa kamati: država jamči za sve uložene novce.

Na uloženi novac dobiva se 3 po sto od onog časa, kad je uložen. Kamati nisu doduše veliki; ali ni obične štedionice nedavaju više od 4 ili 5 po sto a kod njih nema niti one jamčevine, niti onih pogodnosti, koje imamo kod štedionica na poštah. U Italiji dobiva se kod poštarskih štedionica 3 po sto, u Holandiji 2.64 po sto a u Englezkoj samo $2\frac{1}{2}$ po sto.

Kamati se računaju od dana kad uloženi novac predje svetu od 50 forintah.

Svaki ulagaoč dobiva knjižicu i ne smije imati više od jedne. U jednoj obitelji može svaka osoba imati svoju knjižicu. Na nju može uložiti najmanje 50 novčića a najviše 1000 forintah. Tko je već uložio tisuću, taj treba, da kupi novu knjižicu, jer na prvu nemože više ulagati. U godinu danah može se uložiti najviše 300 forintah. Ista knjižica vredi za sve poštarske štedionice, to se na nju može ulagati novac u Pulju, Pazinu, Koprnu, na Velenjem itd.

Ova se knjižica nemaju robiti, to jest, nije predmet rubeža a na novac uložen neplača se poreza.

Svoj naputke, dopisivanje itd. vrši država badava. Njekto n. pr. iz Trsta ili iz Pulja hoće, da uloži nešto novca u pazinsku poštarsku štedionicu. Ide u poštarskom uredu u Trstu, pa mu tu poštarski činovnik odpošalje novac u Pazin i obavi sve potrebno a bezplatno. Ovim načinom može radnik svoje prištendne kući šiljati.

Kako već rekosmo novac može se dignuti kod svake poštarske štedionice, ali ju valja o tom prije obznaniti, da uzmognе na vrieme odrediti — a možda dignuti ne samo vlastnik knjižice nego i treća osoba, koju on ovlasti. Do svete od 50 for. netreba nikako obzname, dočim tko kuni dignuti 70 for. treba mu se 2 dana prije prijaviti, za 100 for. 3 dana, za 200 for. 7 dana za 500 for. 14 dana a za 1000 for. mjesec danah.

Tako može trgovac izplaćivati dugove bez ikakvog troška i bez pogibelji.

Sve su poštarske štedionice obvezane, da uložitelju na njegovu želju nabave bezplatno državne obveznice i druge državne i privatne papiere. Ovim se načinom izbjegava, da nem kakav putujući trgovčić ili agent narine kriju obveznicu ili što slična.

Dara za mlado ljetu ljepešeg od ove ustanove nije mogla vlada dati težakom i radnikom, pružila njim je način kako da sigurno prištede novca za svoje potrebe, bilo u bolesti, bilo u starosti ili nerodici. Do njih je, da se tom ustanovom što više okoriste.

Pametan čovjek najbolje se razaznaje po načinu, po kojem se služi novcem; pametan čovjek neradi samo za danas, nego i za sutra — on štedi, a za štediju neiziskuje se ni velika junakstva ni Bog zna kakove krieposti, već samo malo prosto odlučnosti i utravnosti. Ona nije nego red u kućnim poslik sa malo razbora i pomjene. Svaku, bio otac obitelji ili ne, ima se pružiti štedljivosti, ako si želi dobra.

I radniku jo i težaku biti spremnu na tri sluđaja: na oskudicu radnje ili nerodicu, na bolest i na smrt. Ako se i izmaksne prvim dvim, trećemu bogme neće. Za to pametan čovjek volje da tako žive, da bude, kad ga zateče kojigod od onih trih slučajah, što manje moguće muke i njemu i svim onim, koji više o njegovu vratu. Da to postigne, evo mu lijeprilike, gdje se otvaraju poštarske štedionice. Kad bi tko koncem nedjelje prišedio i ulazio jedan forint ili 50 novčića; to bi koncem godine imao 56 ili 28 forintah a tako slijedeć nakon 30 godinah bio bi gospodarom liepe svote od 1680 ili 840 forintah, neračunajući amo kamate i kamate na kamate. Koji si težak ili radnik nebi sretnim smatrao, da može u dobu velike bude razpolagati komjom stotinicom?

Potencite dakle radnici i težaci, kupite knjižicu, čim se otvore ove štedionice i primašajte onamo svoje pristojdno. Vjerujte prijatelju, bit ćete mu zahvalni na savjetu.

Interpelacija Ivana Nabergoja.

U zastupničkoj kući bečkoga parlamenta dan 16. decembra upitao je trčanski zastupnik g. Ivan Nabergoj i drugovi ministra nutrenjih poslova i ministra pravosudja gledo ribarima »Chiozzotah« te radi glavne razprave, koja se je obdržala 16. novembra pr. god. kod trčanskoga zemaljskoga suda. Buduć je to interpelacija od dosta velike važnosti po Primorju to ju u cijelosti donašamo: »Sestrajstoga prošloga mjeseca (novembra) obdržavala se je kod trčanskoga zemaljskoga suda glavna razprava (dibatiment) proti devotoricu Križanah, koji su bili obtuženi, da su jednog »Chiozzotah« kamenjeni, kad su zahvatili više »Chiozzotah«, što su na zabranjenom mjestu ribo lovili, te su u istinu svi obtuženi polag §. 152 i 157 k. z. i osuđeni.

Križanom koji su skoro samo ribari, dozlogrdilo je napokon, što jim se neprestano krato njihova pravica po Chiozzotah, koji jim nisu samo ribo krali nego su jim takodje uz obalu baćene mreže i drugo ribarske priprave derali te uništavali riblji leg.

Dozlogrdilo jim je osobito radi toga, jer su vidili, da sve dotične tužbe da i istih žandara na magistrat nepomažu nego da sve te pritužbe idu pod stal, još više da i prekršitelje, koji su ubvačeni od stražal pomorske oblasti, magistrat neznačuje, kako to zakon zahtjeva, nego da jih oglobi sa 1 do 2 for., kojimi globamini nije obično pokrit ni deseti dio troška za popravak škode. Kad su uvidili, da nemaju od nikuda prave pomoći, pritužili su se kod svojega župana (capovilla) zahtjevajući, da se već jednom učini kraj kršenju njihovih pravica po »Chiozzotah« a župan ih na to opunomočio, neka otmu ovim ladje i prekršitelje neka dovedu pred njega, čim bi kojeg zapazili, da lovi na zabranjenom mjestu.

Još istoga dneva zapaze križki ribari više tudjih ladja u škodi. Žurno stupi u ladju devet Križanah te odrinje proti najbližoj ladji »Chiozzotah«, da ju otmu i ribare da odvedu u sv. Križ. Približiv se k ladji »Chiozzotah«, skoči jedan od ovih u »Stivu« te se vrne oboružan velikom sjekirom, kojom je mahnuo po najbližem Križanu, nu ovaj so umaknuće udarac izviniv »Chiozzotah« sjekiru iz rukah. Tako razoruzani počeli su »Chiozzoti« zvati na pomoć svoje

dugove u Križani videći, da se približuju više talijanskih ribarica, jedva brzim veslanjem utkošće na obalu pred velikom silom.

»Chiozzotah« su usled toga tužili Križane, da je četvorica ovih bacala na njeg kamenje te da su jednog »Chiozzota« jako ranili. Akoprem su Križani dokazivali, da se je »Chiozzot« ranio sjekrom, kad se je, jačao s Križanom, što i sami vještaci neizključuju te prema njemu bilo da razprave dokazano, da su Križani bacali kamenje na »Chiozzotah«, ipak je sud odsudio svu devotoricu Križanah. Na okolnost pak, da su »Chiozzotah« namjeravali baciti na dno križanskog ladijicu te da su na Križane napali sjekrom, nije se sud ništa obazreo. Kod razprave pročitala su se četiri izvešća žandarab, iz kojih sliedi, da su »Chiozzotah« ujak huckali Križane te ribarili u zabranjenih mjestih mora a gradski magistrat da se nije nikad skribio za to, da kazni prekršitelje to stane na put tomu huckanju. Nije čudo, da se »Chiozzotah« usled ovakovoga postupka s blednimi okoliničanima šale kao »s norci« te ne oponene, da nakonruje pravice austrijanskih gradjanah, stereotipno odgovaraju: »Tasé schiavi, andá lavorar la terra, noi siamo paroni del mar!« (Mljetički dijalekt).

Kod rečenoj razprave pročitalo se je također izvešće gradskog načelnika, u kojem se tuži, da su »Chiozzotah« drzoviti i pagobiljni ljudi, da su i ribarom iz Grada činili veliku škodu te da je trebalo najstrožijih korakaih i kaznaih, prije nego li se glavarstvu posređilo ukrötiti, jih i prisiliti da ribare u propisanoj daljinji od jedne milje od obale.

Neupušćam se u meritornu razpravu togakaznenoga procesa; ništovna žalba (querella di nullità) leži već kod vrhovnoga suda, koji će končano svoju izreči.

Samo upozoriti mi je na njeki dogadjaj kod rečenoj razprave, koji mora dirnuti svakogu na svoju domovinu ponosnoga: strijanskoga državljanina, da smo kod spomenute razprave u rezerviranom, za sudce, državnoga odjeknika i branitelje opredeljenom prostoru vidili također zemaljskoga podkonzula, koji si je težajom razprave pravio bilježke te se uslobodijem pitati: Jeli opravданo i dopušteno, da zastupnici tudjih vladaju kontroliraju naše pravosudje?

Ovi istiniti dogadjaji te odsuda naših okoličanu još su pootkrili i podvostručili drzovitost i protivšćinu »Chiozzotah« u takoj mjeri, da sada uz samu obalu trčanskog okolice ribare te jih toga nitko nebrani, jer Križani videći, da »Chiozzotah« uživaju tako mogućnu zaštitu po svojim ovrdje mogućim konzulih te bojeć se daljnjih težkih novčanih globah i zatvora, neusudjuju se već protiviti kršenju svojih pravica te moraju na svu žalost mirno gledati, kako jih tudjinci pred nosom kruh oduzimaju te kako se u Križu radi tudjinaca bidea i siromaštvo svakim danom povećaje.

Obzirom na ove istiniti dogadjaje pita podpisani prije svega Nj. preuzv. upravitelja pravosudnog ministarstva:

Što kani učiniti Nj. preuzv., da se takvi slučajevi ne budu već ponavljali, da bi najme tudji konzuli kontrolirali naša pravosudje?

Drugu interpelaciju uslobodjam se postaviti na Nj. preuzv. ministra nutrenjih posalih:

Što kani učiniti, da so »Chiozzotah« zabrani međunarodnim ugovorom protivno i u svakom obziru skodljivo i pogibeljno ribarone uz austrijsko obale.

Nemisli li Nj. Preuzv. da bi: u tu svrhu bilo potrebito, da se magistratu oduzme vlast u policijskim ribarskim poslovima te da se ta vlast izvrši radje c. k. pomorskoj oblasti ili pak c. k. ravnateljstvu policije i to obzirom na dosadanje izkustvo i neuspjeh.

Ivan Nabergoj, Dr. Vošnjak, Obreza, Dr. Poklukar, Nakić, Hayden, Noska, F. Sternbach, Io. Giovannelli, Kun, V. Pfleifer, Borelli, Valussi, Šupuk, Margheri, Dr. Tonkli, Elačić, Miračanowicz, Moser.

DOPISI.

Nerezine na otoku Lošinju 26. decembra.

Naše mjestance broji preko 1100 duša, ima dosta imućnijih ljudi, ima na glasu vrh radnika i štedljivaca, izvrstnih mornara i drugih. Obitelji su kod nas hrvatski, govore se na prostu u svih kucah hrvatski osim dva da tri, gdje se govori i hrvatski i talijanski; majke odgajaju svoju djecu hrvatski, djevojke pjevaju hrvatski, običaji kod ženitbe su hrvatski, nu s druge strane na žalost naši jesmo ovco bez pastira, sirote bez oca, ljudi bez glave, to velim bez nauka u obće te stoga nismo na onom strpeni, na kojem bi morali biti. Mi smo u velikom nazadku i neologi u njezinih bi htjeli, da budemo uvjek pod njihovim jarmom, nu ljuto će se prevariti. Evo kako se radi. U vremu kad je Njegovo Veličanstvo Franjo Josip I. pohodio Istru i kvarnerske otoke, pošla je deputacija naše občine u Lošinj te izručila caru molbu, gdje se je prosilo padporu za gradnju nerezinske crkve. Njegovo Veličanstvo je na to milostivo podio 500 for. Gdje je pak zahtvalost na tom liepom daru? Jeli se o tom štograd čitalo u kojih novinah? Bila bi jednom doba, da se pred svjetom pridignemo, da ne čamimo više u ovih tminah te da se nesramotimo pred očima naobraženoga sveta. Dogodjaj, koji će sada pripovedati, do kazom je; kako silno rade naši protivnici, da sve unište što je naše. Koga zavadiju? neukogu čovjeka!

U našem mjestu imamo preko 100 djece obojega spola dužne pohađati školu. Početkom ovoga ljeta imalo se po višoj naredbi uvesti u nerezinsku školu hrvatski kao učevni jezik a talijanski kao predmet za djece od 6—9 godina, za onu od 9—12 godina talijanski kao učevni jezik a hrvatski kao predmet. Ova naredba neido po volji njezinih mudrolijam bojećim se, da se nebi njihovo sinove pohrvatio te zato nastade medju njimi veliki metež. Nebje to dosta, već nagovaraju i druge mirne duše, da nešalju svoje djece u hrvatsku školu, što jih je diegom pošlo za rukom, prodićem jih »što hocete s hrvatskim jezikom poći u Rusiju ili u Srbiju i. t. d. Na taj način nastane občina buna i nemaran polazak škole. Dan 21. ovoga mjeseca pozvani bježi u školu pred školskoga kotarskoga nadzornika svi roditelji djece, koji nepođaze škole, da opravdaju rečenu nemarnost. Njezini dodjoš te se na razni način izpričavaju a njezini novadaju uzrok hrvatsku školu. Dragi moji Nerezinci, branimo svoje a poštujmo tudje, bez nauke nema napredka ni razvijanja. Neke nam budu za izgled strani narodi, koji se svugda odgajaju u svojem jeziku, najprije naučio lipa i dobro svoj mili maternji jezik pak onda počimlju učiti tudje jezik. Sto bi drugi razvjetljeni narodi rekli, kad bi čuli, što se kod nas događa? za gotovo pomilovali bi nas, da neznamo što činimo. Ne-

dajto se zavadjati već zrelo proumislio, pak priorito uz svoj mili jezik, ljubite ga i gojite, sve drugo će božjom pomoći doći.

POGLED PO SVIETU:

U Trstu, 30. prosinca 1882.

Dne 27. tekućega mjeseca bilo je uprav šest sto godina, što sjajna carska obitelj vlast u Austriji. Toga radi taj se dan dostojevno svetkovao na mnogih mjestih, a naime u Beču, gdje je ono gradsko zastupstvo na svećen način izručilo nj. velič. Caru adresu podaničke vjernosti i odanosti.

Carevinsko više da se opet ovoriti dne 15. siječnja tđ nastaviti svoj rad. Ustavovirna stranka neće ni u gospodskoj kući da ista zna o nekojih promionim skolskog zakona. Viška na česko škole u Beču nije se još ni sad slegla. Niemci su i ovom prigodom pokazali, da neima nepravdevinjnih ni nesosljivijih ljudih od njih. Oni si Slavena nemogu ni pomisli drugače nego da jim do vicka služi i robuju.

U ugarskom parlamentu palo je onomadne dosta težkih rječih proti židovima, koji da su ugarske narode doveli na rub propasti. Odnosnici mđu Hrvatskom i Ugarskom postaju od dana do dne sve to napetiji radi skrajne bezobzirnosti, kom Magjari lome vjeru tđ prekršiju i onako loše nagodhene zakone.

U ovo prošlih petnaest dana bio se strašan novinarski boj medju Niemci s jedno i Rusi s druge strane, tako da se mislilo, da će nova godina baštiniti gotov rat od stare. U tu su vatu od svih europskih narodah ponajjačo puhalo Magjari, i nesutecj jadni, kad bi se dogodila kakva nesreća, da bi baš oni platili svojim obstankom troškove tog rata.

Sirota Arabi-Paša svršio je tim, da su ga odsudili na smrt, a onda pomilovali i bacili u progostivo. Engleska se bani u Egiptu kano u svomoj kući, a Franceska nastoji skloniti razne vlade, neka se taj posao iznesu pred evropsku konferenciju, od koje se nuda boljem uspjehu svojih težnja. U tom ju podupire i Rusija, koju tišti kamom, što joj ga zavalila na prsa berlinsku konferenciju, pak traži prigodu da ga odvali. Iz Franceske i Njemačke ništa nova a isto ni iz Italije.

Skupština kraljevine srbske uhvatila se radići i bez sudjelovanja odporne stranke. Iz toga se vidi, da stvari tamo neidu najbolje, što mora svaki južni Slaven duboko žaliti. Bugarski sabor otvorio se dno 22. tekućega prestolnim kneževim gvorom. Crnogora došla s Turkom do sporazumka glede medjah, koje da se stati razvadati po pravoslavnih božićnih praznicib. I tim želimo našim štovanim čitateljem sretnu mladu godinu.

Interpelacija Viteziceva.

Hrvati nješto odgovorili na dopis iz Cresa u "Neue Freie Presse" u Beču dobljeno u ruke broj 298 zagrabškog "Pozora", gdje nalazimo tiskan slijedeći članak, kojemu rado ustupamo mjesto u našem listu.

Na otvoreni Kruku, 24. prosinca (Viteziceva interpelacija.) U broju 6381. donaša N. Fr. Press: dopis iz Cresa. Ovdje nam netreba spominjati, da je pobuna na taj dopis došla iz Trsta, a da se joj dopis napisao u Lošinju: oni koji znaju kako stvar pišu, mogu to i sami zaključiti. Doplje navaljuje na Vitezicu s bogatim zadnjim interpelacijama, koju je učinio u carev. vježbi u poslu upisivanja obiteljskih imenih u župne matice (vidi broj 24. "N. Sloge" od 16. Dec.) Argumentacija tog dopisa jesu ove:

Da ima spadati na Kapitanate nadziranje matičnih a ne na druge, razlog je taj, što majni oni nadzirati, da se potpiju odredbo i zakoni ministarstva:

ergo Vitezic je na krivom putu dok veli da je Elluschev prekorac svoj djele-krug. Grib, da nam dopisnik nenavadiju niti jedne takove odredbe Ministarstva. U koliko je nam poznato, Izdava je od ministarstva u tom pogledu jedina naredba dne 9. lipnja 1871. br. 6932, kojom se zabranjuje svaka izmjena obiteljskih prezimeni. Može li nam ovaj dopisnik uz-tvrditi, da se promjenom talijanskog pravopisa u hrvatski prezimena izmjenjuju? Toga još nije nitko od njih strane kazno, niti može kazati, a da se neizvrne ruglu naobrazna sveta. Dakle, kakvo je nadziranje župnih matica poduzeo Elluschev svojim znamenitom Notom od dana 6. srp. br. 2725, gdje se pozivaje na "odredu ministarstva, koja vajuje za nas a proti njemu"? Da se nasuprot hrvatski imena pisani talijanskim pravopisom izmjenjuju, i da bi poradi toga morali svi oni, koji takav pravopis uporabljaju u pisanih hrvatskih imenih podnijeti kaznam, koje ustanovljuju navedena odredba c. kr. ministarstva, a to razlog: hrvatska imena Bačić, Baćić i Bakšić piši se talijanskim pravopisom ujek i jedino Bačić, a da oblasti u ovom i sličnim slučajevima izmjene preglemanab, toga nemože nitko zanječati. Nujasledimo dopisnik u njegovim famoznim argumentacijama:

Dopisnik priznaje, da filologična pitanja nespadaju u djelokrug Kapetanata, pa sposobi Vitezicu, što je isao o tom i govoriti. Da o čemu rani Elluschev-ova Nota ako ne o promjeni pravopisa? a pravopis, u koju znanost pada? Cuje rječi, koje međe u usta Elluschevgu jedan narodna pjesma skovana baš na tu glasovitu Notu?

Nedu da već vidim one rječi
Niti one sve vrzile roždje
Čuti neću poluglašne ere

Nista, nisu — a mi baš ni zera
Sto je on tog jezkal

Polog ovoga i sam narod dakle tu-maći u tom smislu otu filologiju zaduči Elluschev-ovi; pa uko filologična pitanja nespadaju u djelokrug Kapetanata, čemu je onda isao Elluschev kasu muliti? Dakle priznajete da filologija ide nam prilog?

Dobro je da znamo i to ili kako latinski
veli: et haec meminisse juvabit. Da nije

Elluschev toliko "forzirao" više se toga dogodilo nebi bilo, ali ovake dužnost nam je batom za bat odgovarati. U ostalom

nama filologija služi u ovom pitanju, kao podređeni dokaz, niti mi temeljimo, kako

se iz dosada navedenoga uvidja, naše prave

ne zahtjevi na samu filologiju. Glede

na samih napadanja dopisnikovih na osobu

previsjetog i prečasnog biskupa Feretića,

neidemo odgovarati jer na nas nespada, i joj smo dužni svim poštanjem govoriti o

toj odličnom dostojanstveniku. Kuzali ćemo

samo dve. U koliko znamo blagak Feretić

bio je odmah iz početka protivan rečenoj

Elluschev-ovi? Noti; a s druge strane

župnici i kurati učili su direktno utok

na Namjestništvo, direktno dakle moraju

i očekivati odgovor. Onim putem, kojim

ko tuju treba da se i povrati, hoće li

da dodje kući bez straha, da kamo ne

zabava.

Na tvrdnju Vitezicevu, da nije bilo

umjesto izdati u ovo doba takvu Notu,

odgovara dopisnik, da je to navadna fraza,

koju se radi da se što želi od vlaste po-

stignuti. Prije svega željili nam je, da

ne se samo želimov povoljnju rješbitu na

Vitezicev Interpelaciju, nego ju i zahtje-

vamo, jer bi svakako protivno rješenje uvr-

diše naše narodno čudeženje. A da tvrdnja

Viteziceva nije pravila, onda je

tužno stanje poljodelstva nutrije Istre, to govorit, da se više na vas glas, škole, škole i nauka! vapijuć! Ma Dio santo, ohe cosa si dira' di una provincia eminentemente anzi esclusivamente agricola, che non offre sei allevi per essere gratuitamente istruiti proprio in quel ramo, che solo può essere per noi fonte di risorsi!

Ju. Terima pravo, za koga te škole i nauka. Če još nezna da naši Štori ne

gredu loze rizati ni reživati, a kamoli kopati i orati; oni ki se s kmetijom

have, Imaju svoje gazete i gredi se uđiti poljodelstvo u Conegliano. A

drugi se gražani have a trgovinom i obrtom, a ne s kmetijom, zato neto-

ni vremje gubiši u onoj Školi.

Ma da bi bio učevni hrvatski jezik,

bi se bila osvodičila naša madama, da nebi se bili upisali same, tri, nego

60, ač ki nebi stal dicu va školu kada im se daje košta i nauk gratis.

Ju. Ja dim, da bi bolje bilo da se nisu

upisali ni oni tri, kad za nas nije niš;

provincija bi barem zašparala koju

stotinu više. Kada imaju sve neka si drže i ono.

Fr. Aj vero nimaju sve, ač im fall još

spušnje a kad im bude još ono došlo,

jušto lipo te upotribiti ono tri mladiće

za futura na svojih kolonijah.

Ju. Ti govorit to, ma ti nehdhi za tim, oni

nas stešo ljudi, ač pred deset let na-

zad je meni rekao neki gospodin Škol-

ski Ispetur: Noi facchiamo ua bene,

quando agli Slavi dell'Istria facchiamo

apprendere la lingua italiana.

Fr. A ti si mu mogao reći, a no econo-

sciamo affatto questo bene, či imamo

učiti, znamo sami, svakemu nepozvano-

nemu advokatu pokazat čemo vrata.

Ju. Franel tako ti sira, ča ti misliš da je

"L'Istria" dobra storila va Nerezinab?

Fr. Neki govorit da Jim je aperto la luce.

Ju. Oho da će to reč?

Fr. To de red da Jim je opria svetlo, ko

jim je vajada zaprto bilo, pa sada da

bolje vide.

Ju. Tuko će i bit, ja, zač drugačije ja ne-

morem razumet kako je on "Istrijin"

dopisnik z "Lošinja" još otobru meseca

videlic, kako se j' meštar na Sansige

hrvatski vadeč potilj va škole ka se j'

komač na novembra mesecu opria.

Fr. Kada imu kuma "Istria" toliku krepot

da čini vlet i ono česa još ni, to ju

po pravice, merita štat bolje nego sv-

vanjelje. — Ha, ha, ha.

Ju. Drugi ti, pak ča je ako kega nasamar,

kada nis gušta.

Razlicite vesti.

Presv. biskup Dr. Ivan Glavina površen je od sv. oca pape na čest rimskog grofa to mu podstavljeni naslov vido-pontificale salisnitae i sprelatus do-mesticus njegovo svetosti.

Mons. Zorna biskupa porečkoga

i puljskoga posvetit će preuzv. g. nad-

biskup goricki dne 14. ov. m. u onđešnjoj

metropolitanskoj Crkvi.

Vječostav Vlah velevarredni žup-

nik i dekan u Kastvu poholjiva već njeko

doba. Neugodno će ova vješt dirljuti sva-

ko, koji je imao sgodu upoznati se s

zausljenim starinom, jer ga je svatko radi

njegovih vrlinah obiljubiti morao. Dne 18.

prosloga mjeseca pohodio je na Kastvu

presv. biskup Glavina sa kanonikom Strokom

te ga u priljeno dobrom stanju ostavio.

Zelimo mu skoro opravljene, premda

znamo, da je vlasnik starot već sumu po

sebi malene bolest.

Promjene u tršćanskoj i kopar-

skoj biskupiji. M. ē. g. Matej Mikuš, im-

ovan je župnikom u Draguču, kojom je

župom i do sad upravlja. M. ē. g. Eugenij

Strelak, duh. pomoć. u Vrtonigl, imono-

van je župnikom u Novoj-vasi. Dne 17. t.

mj. premišlu je u Gospodu u rodnom si-

mjestu ē. g. Josip Stefan iz Kastva u 80

god. vježba svoga, a due 19. ov. m. ē. g.

Andrija Horvat, župa uprav. u Ručiću,

rodom iz Begna u Kranjskoj u 37 god.

vježba svoga P. U. M.

Šestogodišnjica. Dne 27. prošloga

mjeseca bilo je 600 godinib, odkad je ne-

mački car Rudolf I. na njemačkom držav-

nom saboru u Augsburgu podio svojim

sinovom Albertu i Rudolfo nutrijno-nu-

strijsku pokrajinu: gornju i dolju Au-

strijiju, Štajersku i Kranjsku i tim po-

tomej toj habsburškoj kući.

U spomenutih pokrajina proslavio se je dojstvo

taj čin, nj. Veličanstvo car primio je toga

dan. va više deputacija, koju se čestitaju

te izrazile izraze svoje vjernosti i odanosti.

Iz voloskoga kotara dozajemo, da se pomoći učitelji tuže što nisu dobili reinnumeraciju za drugo polječe prošle školske godine. Gdje je tom krvnja? Oni si romasni trude se više da pomognu puku nego samim sebi, pak nit ono malo ngrade, što ju krvavo zasluže, te posilje Pet mjeseci još nisu dobili.

Iz srednje Istre dozajemo, da

da onaj članak "L'Istrie" od 28. oktobra

na Ljubljanskom stolju je bez uspjeha. Cijemo bo iz pouzdanog Izvora,

da je nekoč učitelji zabranjeno pisati dječja prezmima hrvatskim pravopisom

(to se događa pod mjestnim školskim Vlčenim pazinskim). A zašto? Citajte go-

popunjeni članak, pak eto vam odgovor.

U ostalom valja pismati, da su dotični

učitelji i prije pisali hrvatskim pravopisom,

a zašto njih se neće doći do sada branilo?

Ni nastala je sretna doba, kad se zapo-

vjeđa hrvatski pisati, ač učitelji imaju

nevjerojatan učitelj, ač učitelj učitelj.

Uz to, učitelji i učitelji učitelji, ač učitelj

učitelji učitelji učitelji, ač učitelj učitelj

učitelji učitelji

nekojim častnikom: Taj je sad držak, no kada me vidi, bili će s njim drugačje. Upravo takovi držaci i boje se najviše, pa i klonu posve, te ču ga jasno morati vuci k vježbama. — Sve do poslednjega trenutka bio je Oberdank hladnjakovran i držak. Nakon svih nesmetanu mu nogu mira, a u 5 satih u jutro ploje malo kave i pušio cigarete. U malom dvostru vojarne postavlji se bataljun ugarske regimete pod zapovjedju majora K stratištu nebijase občinu pripuštena a od posebno komandirana momčad. U sedam zatih zavozni zvonce na umor i krvnik Viltenbacher uputi se u Oberdankovu stanicu, da ga pozove na posljednji put. Oberdank, koga obkoljivaju sestorce pjesakama natuknjenim hajonetama, podje spremno elastičnim korakom, te smješed se na stratište. Imaju vojničku uniformu bez kape, putem na stratište pratnje gra vojnički svećenik g. Huk tješće gn, no on se tim nije ništa gnau. Pošto se svr prisutnici na opredjeljena mjesto postavile, bude sartina osada u njemačkom jeziku pročitana. Oberdank počeo sad niješ govoriti, što se je prečulo jer su po majstorovoj zapovijedi svih bubreži zabubnili. Zapovjednik predaje po tom osudnjika krvniku rekvizi: Vršiti službu. Sad pa htjeđe primiti krvnikovi pomoći da ga svuku. No on im pomoći i svuće sam blizu. Sad ga primiša ova pomoćnika i uzvodaša stambani k stratištu. Krvnik stavi mu kono-pac oko vrata, jedan sluga obesi mu se za noge, drugi potegnu uže i Oberdank bijaše mrtav. Svećenik pozva prisutnike, da izmols motilj za stromašnu dušu ne-sretnikova. Svećenik reče na to ganutljivo slovo, koje potreba svim prisutnima. Poslje časne konstitucije pukovnički heđnik g. Dr. Šime Mandić, da je Oberdank mrtav. Trupu odneseš iste večer u vojničku bolnicu, gdje su ga selecrali to isto noći u tihini pokopali na vojničkom groblju.

Slavjanska čitaonica u Trstu obdržala je jučer dne 31. decembra svoju redovitu godišnju skupštinu, u kojoj je izabrana sljedeći odbor za god. 1883. Predsjednikom *per acclamationem* izabran je g. *Atats Polit*. U odbor izabrana su sljedeća gospoda: Dr. Ante Dutić, Dr. Andrija Longino, Dr. Frano Mandić, Dr. Mati Tri-najstić, prof. Ivan Jelenko, Ivan Manković, Ante Učkarić, Ivan Poporela, za zamjenike: Ante Kalister, Andrija Perko.

Nove marke i biljeti. Današnjim danom stavljuju se u promet nove poštarske marke po dva, tri, pet, deset i petnaest novčića, kao što i novi biljeti (hol).

Na svenčilištu zagrebačkom upisano je u tekucem zimskom polječju Školske godine 1882./83., službeni: 1) a) na fakultetu bogoslovnom redovith 13, Izvanredni 60, ukupno 75; b) na pravo i državoslovnom: redovith 188, Izvanredna 22, ukupno 210; c) na mudroslovnom fakultetu redovith 46, Izvanredni 72, farnaceutih 9, ukupno 127. Na svim tri fakulteta upisano je dakle 410 slušaoca — višo nego škoje godino do sada.

Za gradnju kazališta. Pod pokr-viteljstvom preuzvremenoga gospodinom Ladi-slarcem, "za Pejacerice vježviličkoga, Nj. c. i kt.", poš. Veličunstva pravoga injnoga savjetnika i bana kraljevinat Dalmacije, Hrvatske i Slavonije priredjuje odbor nje-kolice mlade gospode za promicanje gradnje hrvatskog kazališta u Zagrebu dana 12. siječnja 1883. u prostorijah zagrebačke gradjansko struje "Sjajan ples" na koji se Vaše p. n. gospodarstvo najujudnije pozvije. — Početak u 8 sati na večer.

Blagohotre preplatite i dobrovoljni pri-nesec, koji se sa zahvalnošću primaju, neka se uprave na odbor njekolice mlade gospode u Zagrebu. Za odbor: Dr. V. Crnadak.

Odlikovanje austrijskoga pomorskoga kapetana. Prosloga mjeseca posjetio je američki poslanik u Beču, Alfonso Taft, austro-ugarskoga ministra vanjskih poslova grofa Kalnokyja i predao mu slijan, srebrni vrci, koga je američka vlada namenila primorskemu kapetanu Vidušiću, austrijskoga trgovackoga broda: Melkior Vidušić. Na jednoj strani krasne te američke umjetnosti čita se napis: Predsjednik sjednjenih američkih država gošćinom kapetanu Vidušiću, austrijskoga trgovackoga broda "Melkior Vidušić", što je momčad austrijskoga broda "Stampeder" spasio 4. veljače god. 1882. Odlikan, pogibeljiv životu skopčan čin austrijskih mornara našao je dakle zasluženo priznanje od strane američke vlade a govoriti jedno i za ono poštovanje, koje se našim mornarom donosi u tih državah.

Čestitke Kardinalata. Kako javljaju list "Osservatore Romano", odpre-mali su rimski Kardinali čestitke, koje obično o božiću podastira katoličkim vla-darom, već 25. p. m. na dotidane adrese. Običaj po kojem kardinali čestitaju kato-ličkim vladarom o mjeni godine potječe iz 18. vijeka od pape Inocenca III. Ove godine primilo čestitke sljedeći katolički vladari: Car austrijski, car Brazilije, nadu-jje kraljevi španjolski, portugalski, holjski i bavarski. Talijski kralj Humbert, koji je razdvojen od katoličkom crkvom, nedo-blja, kako se samo sobom razumije, ni-kakovi čestitak.

Engleske novine. Božićni broj engleskoga ilustriranoga časopisa "Graphic", koji je prošli danah izdan, košta vlasnicu 210.000 forintov u zlatu.

Jubileum Žiglaca. Baš je tomu 50. godinah što su iznadjene Žiglice, da-kako s pošteša samo takove, koje je mo-re do danas turisti najprije u bočici, napu-njenu nekom kemičkom slučenom, da-le zapale. Takove Žiglice došle su u jesen 1882 u promet pod imenom kongresnih Žiglici; a kušnja su istom zamjenile Žiglice: danas ih već imamo svih vrstih i oblikih. U Evropi troši se sada godinice 547.500 milijuna Žiglici, te treba za nje do pet milijuna centih drva. Za ovoliku Žiglicu treba po tom do 200.000 ve-likih stablah, te tako padne za Žiglice svake godine cijela velika šuma.

POUKA.

Na vinskom posudju, ima mi na jata mušičak, kako da ih utamim? Čistoci je najbolje sredstvo proti tim mušicama. Da se sve posudje uvjek dobro čisti onda nebi-ju mušičak. Ali bud su mušice tu, evo vam, kako se tamane: a) naravskim pu-tem t. j. pridržati da zabludi; studen je njihova sigurna amrit, b) umjutnjim načinom t. j. zadužiti ih. — Zadužiti se mogu u svim sumporima kiselini, koja se razvija kad gori sumpor ili pati na vapanju sa-licem (oloru ili calce). Prvi način t. j. sumporom kiselini jest moge ležati od drugog. Evo kako se radi. Zatvore se dobro svu otvor i t. j. prozori t. t. d. — ako imate gde koja luknja, zatperi se. U staroj bakri metne se 1/2 kilograma ili 1 kilo gram sumpora, pa se na svad podruma zapali. Izdiže se odmah na polje, zatvore se za sobom dobro vrata, pa se nakon 40 ili 6 satih otvore i pridržati, da se zrak u podrumu izmjani. Sumporita kiselina za-dušila je sve mušice. G. P. iz S.

Književne vesti.

Vječopis Dra. Jurja Dobrile biskupu tršćansko-koperskog prije porečko-pulijskoga. Napisao Cvjetko Rubešić. Na svjetlom držatu slike sa Jeronima. Ovo po našu narod u Istri osobito krasno djelje, gdje su nanizane sve vrline i kreplosti neza-bravognog biskupa, može se dobiti kod administrativne našegosti istu uz cijeni od 30 nov. Tko ju želi imati, a svakog morao bi ju imati, neka nam pripošalje uz 30 nov. još u nov. za poštu.

Društvo sv. Jeronima u Zagrebu izdalo je za god. 1882 pet lepih knjigah. 1) *Da-nica*, objavljeni hrvatski kolosei u 22.000 po izlasku. 2) *Zivot svetaca* za mjesec kolovoza od dra. Ivezkovića. 3) *Domaća davor-bištešnica* veoma potrebna i svake prepo-ruke vredna knjiga napisana po strukovnjaku, prof. dr. Lobmayeru. 4) *Vinegrarstvo i pionirstvo* za ptak, veoma zaža-jljeno djelo od tajnika gospodarskog društva Kuralta, 5) *Vječopis Dra. Jurja Dobrile*.

Kao ova se imamo spomenuti, da nam se jo već njekoliko članova potužilo na odpravljenje knjigah. U ujekom mjestu su trojica članova (stoča društva), knjige odposlale su se na svakoga posebice, prem su odpravnici plasli, da odpošalje knjige na naznačenu osobu. Tim je svaki pojedinačno platilo 38 nov. poštarine, došim bi bilo platilo već od tvrdega dijela, da su knjige u jednom zamotku poslane. Na-damo se, da će uprava u interesu samoga društva u buduće doći u susret želji pojedinih članova.

"Hrvatska Vlak" III. svezak dona-že sljedeće slike: Dra. Gjura Danilić — Prvo-stolni crkvi u Đakovu — Fran Preši-rem — Pod oknom — Samostan ryski u Bugarskoj — Nutarnjost samostana rys-ka — *Pjesme*: Pod oknom od Frana Proširina — Moje srce — Urednički — Prozira — Urotnici — Bartek pobijeditelj — Adalgisa — Privat današnjega Pariza — Listak (Knjževnost, Naša slike, Kulturna vijesti — Umrl — Bibliografija — Muzika).

Ovaj malo pred mlado ljetu izašli svezak može se smatrati lilepm božićnim darom, jer odgovara svim pravednim zab-tjevom lilepe knjige u Hrvatskoj. Osobito dobro izpala su slike. Cijena na godinu je 10 for., na pol 5 for., na četvrt godinu 2,50. Novci neka se šalju "Administracija" "Hrvatske Vlak" u Zagreb.

Hrvatske bibliotske izdaje je svezak 4. te sadržaje: "Ljubavne spade i nezgodne Avestine Bakranine". Critica iz baksarskoga života napisana od Josipa Krmptovića — Wojski, strašni dvor. Izdaje knjižara Lav. Hartmana u Zagrebu. Cijena 15 novč.

Kleva. Izašao je 5. 6. svezak ogl-ašenoga romana blageuspomene "Augusta Šenkova". Nabaviti se mogu kod knjižare Mučnjak i Senfleben u Zagrebu, svaki svezak stoji 30 novč.

Svim prijateljima narodne škole, učiteljima, učiteljicama i školama preporučamo slijedeća dva strukovna lista:

1) "Napredak", Casopis za učitelje, i sve prijatelje mladeži — Glasilo hrvatskoga pedagogijsko-knjizevnoga sabora — "Napredak" izlazi svakog 1. 10 i 20 u mjesecu. Cijena mu je za cijelu godinu 5 for. Predsjednik se šalje: "Upravi" "Napredaka" (Pivarska ulica br. 14.) u Zagrebu.

2) "Hrvatski učitelje", casopis za školnik i dom. Izlazi 1. i 15. svakoga mjeseca na cijelu arku. Cijena mu je 3 for. na godinu, 1 for. 50 novč. na pol godine. Predsjednik se šalje: "Upravi" "Hrvatskoga učitelja" u Zagrebu (Kaptol br. 29).

Poziv k predbrojbi. Da nastavim izdavanje ponajboljih pedagoških djela stranih književnosti u hrvatskom prevodu, odabram "Moli ob vježbu djece", glasovitoga francuskoga filozofa 16. veka "Michela Montaigne-a", koji je toliko uticalo na Locke-a i Rousseau-a, te se smije reći, da su ova dvojica samo obširnije izradila njegove misli.

Djelcu će biti dodan kratak "Životopis pličev i znамените opazke, u kojih se glavne njegove misli prispodabljaju s misli Komenskoga, Locke-a i Rousseau-a. Obaslat će oko 7 uraka te će za predbrojne stojati 40 novč. (sa postom 5 novč. više).

Pozivljem hrvatsko občinstvo, komu je na srdu uzgoj nove djece, molbom da me podupre, a ja će nastojati, da svoju zadaču što dostažnije rješim.

Hreljin (Međa) 1. prosinca 1882.

Ivan Široki,
gradj. učitelj i pravičan hrv.
podag. knjiž. sabora.

Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri.

Uplatiće: U Vojoskom: Vjek. Kranjec, župnik 1 for., Viktor Tomićić, brodovlastnik 1 for., obilježeni hrvatski kolosei u 22.000 po izlasku. 2) *Zivot svetaca* za mjesec kolovoza od dra. Ivezkovića. 3) *Domaća davor-bištešnica* veoma potrebna i svake prepo-ruke vredna knjiga napisana po strukovnjaku, prof. dr. Lobmayeru. 4) *Vinegrarstvo i pionirstvo* za ptak, veoma zaža-jljeno djelo od tajnika gospodarskog društva Kuralta, 5) *Vječopis Dra. Jurja Dobrile*.

Uplatiće: U Vojoskom: Vjek. Kranjec, župnik 1 for., Viktor Tomićić, brodovlastnik 1 for., N. 1 for., Andre Stanger, brodovlast. 1 for., Marin Šumberac-Sote, kapelan 1 for., Barbara, Veljkona, kuharica 1 for., Andre Stanger, pravnik 1 for., Franjo Sušan, učenik 40 novč., u Krku: Mate Mavrić, bačvar 1 for., u Opatiji: Franjo Gojtan, kapelan 2 for., 30 novč., u Vrbniku: Albert Brozović, nadučitelj 1 for., u Kortah: Franjo Ravnik, župnik 5 for., u Bistricu: Franjo Bachman, nečelnik 1 for., Leopold Bachman, gimnaz. 1 for., u Labinu: Ivan Barbalje, kapelan 2 for., 30 novč., u Šibeniku: Martin Šumberac-Sote, posjednik 1 for., u Tinjanu: Šime Defar, posjednik 50 novč., Mate Krizmanić, postolar 30 novč., u Pićenju: Matija Bražić, jurist 50 novč., u Pazinu: Antun Kalac, kapelan 1 for., Ivan Trost, kmet 30 novč., na Rici: Nikola Žic, djak 30 novč., Andrija Bonišić, djak 30 novč., u Karlovcu: O. Iv. Ev. Žibrat, guardijan 1 lor. O. Gilbert Graul, franjavac 30 novč., Josip Jagunić, gim. prof. 1 for., Srećko Jurandić, gim. prof. 1 for., M. Kos, gim. vjerouč. 1 for., u Vepreči: M. Šepić, učitelj 1 for., u Zagrebu: M. M. Sabrao kod proslave promocije Dr. Kraškovića 14 for., u Općini: Škerlj Jesip, duh. pom. 1 for.

Oglas.

Javljamo našim čitateljima i ostalomu štovanom občinstvu, da smo pomoći "Matice Hrvatske" dali preštampati iz "Naše Sloga" u posebnu knjigu, koja u maloj osmini iznosi preko 380 stranah,

Istarske hrvatske narodne pjesme.

Knjiga se može dobiti kod Odpravnicihova ovog lista po for. 1. Čist dobitak je namjenjen "Našoj Slogi i Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri", zato se nadamo, da ćemo ju razprodati u najkraće vreme.

Odpravnictvo "Naše Sloga".

Listnica.

Istomin. Ne samo koji put nego više putah želimo, da nam se oglasite iz vašega kraja. U vašem kotaru dosta ima materi-ja za pisati a i odsad bit će ga sve to više. Javite nam, kako idu stvari, što se radi?

Gosp. D. u S. Nije člančić prvi, kojemu nemožemo ustupiti prostora u našem listu, i to iz razloga, koji će vam biti za gotovo poznati. Dosta imamo jada i nevolja kod nas u Istri i na kvarnerskim otoci te bar iz vaših stranah nećemo da javljamo na-šemu narodu nepovoljni vještati.

P. n. g. V. Slavić u Miholjević : Mirno do konca tekuće godine. — A. Matulja u Klimnu: Primismo. — F. K. u Silviju: Namireno do konca dođuće god. 1883.

G. p. p. t. današnjega dopisa iz Nerezil-nab: Za gotovo dirljulo nas je vaše milo nam plismo, iz kojega uvidjamo, kako naši protivnici bezobzirno rade. Javite nam više putah Štograd iz vašega otoka, a bit će toga mnogo, mi ćemo vam biti veoma harni. Neznamo, što bude nam naknadili, naš list je svakom otvoren, da u njega piše, nije tu treba ništa platiti, samo ako piše kakav privatni oglas. Želimo vam sretnutju ovu novu godinu!

Gosp. Ipsilović. Hvala vam na dosada-njem, preporučamo se toplo i unapred. Sretnol

Pregled tršćanskoga tržišća

dan 28. Decembra 1882.

	OP	PO
for. i sat.	for. i sat.	for. i sat.
Vosak prim. i ugarski za 100 k.	—	—
Kafa Portoriko	80	105
S. Domingo	50	65
Rio palag vrati	35	52
Cukar austrijaki tučeni	33 50	35
—	29	23
Cvijet trava buhača (Gr- santom)	42	79
Tamjan sjpol	26	35
Naranče, skrinjice	2	5
Karube puljezke za 100 k.	70	—
Leđnaci	19	24
Sjivoj bosanski i srpsko	23	50
* Kranjice i hrvatske	17	18
Pšenica ruska	10 50	11
ugarska	10 50	11
gulacija	—	—
Kukuruz (turkijski) ruski ugarski	10	10
Raz	7 50	—
Ćeđam	—	—
Zob ugarska	7	8
arbanska	6 25	12
Pasulj (fazol), polug vrsti robo	10 50	12
Bob	—	15
Gračak (bilj)	10	—
Locač	—	—
Orli žitnjaki i srpsko (kitajski)	12 50	13
Vuna bosanska	100	110
moreska	118	125
arbanska	125	—
Istarska	—	—
Dusko kriško jelovice	48	90
čajarske	42	70
Greda	6	10
bukovice	10 80	11
Ulja Italij. nižje vrsti za 100 k.	40 50	43
* najbolje	50	62
srednje vrste	—	—
dalmatinsko	43	44
istarsko	—	—
Kameni ulje u barilah	10	10
u kasetah	13	15
Kože strojene naške	145	175
suhe volovje naške	47	55
dalm. ist. 1 bos.	80	108
janje naške za 100 kom.	80	110
dalmatinsko	70	100
kožje	—	—
vunene slane	50	68
sunho	55	78
zečeza za 100 kom.	34	42
Bakalar	45	53
Sardelo i baril	13	25
Vitriol modri	25	27
Maslo	70	100
Loj dalmatinski i naški	46	47
Salo	79	—
Slanina	74	—
Ratkija etolitar 100 litarab	—	—
Galvići istarski	22	24
Ruji naški	9	—
— istarski	75	8
dalmatinski	—	—
Mekinje (serolin)	4 90	—
Krupica (serolin)	4 70	—
Lišće od javorkice	12	13
Vinske strugotine (Gripulja) aplohi	40	80
Med dalmat. i riečki	28	32
— hrvatski	—	34
Lumber (jabučico od javor.)	11	11
Pakal baril od 100 k.	—	50
Cučje (struce)	2	13
Katram dalmat	14	16